

KLPD

Postbus 100
3970 AC Driebergen

Bank account 55 47 06 512
Bits of Freedom, Amsterdam
KVK-nr. 34 12 12 86

Betreft

Bezwaar op beslissing op Wob-verzoek inzake vorderingen bij sociale netwerkdiensten

Datum

Amsterdam, 4 april 2012

Geachte heer, mevrouw,

Op 29 februari 2012 heeft u beslist inzake mijn verzoek op grond van de Wet openbaarheid van bestuur, d.d. 1 december 2011. Dit verzoek had betrekking op documenten die iets zeggen over de vorderingen aan de aanbieders van veelgebruikte sociale netwerkdiensten op internet om gegevens van en/of over gebruikers. In uw beslissing heeft u mijn verzoek vrijwel geheel geweigerd. Ik teken bezwaar aan tegen uw beslissing. Dat licht ik hieronder graag toe.

Aantal vorderingen en soort gevorderde gegevens

1. Ten aanzien van het verzoek om documenten openbaar te maken die betrekking hebben op het aantal vorderingen en het soort gevorderde gegevens verwijst u naar de jaarverslagen van het ministerie van Veiligheid en Justitie.
2. U schrijft in de tweede paragraaf onder "Beoordeling" dat "de afspraak is gemaakt dat de cijfers over gegevensvorderingen bij aanbieders van telecom- en internetfaciliteiten jaarlijks door de centrale tapfaciliteit bekend worden gemaakt aan de Minister van Veiligheid en Justitie [...]". De afspraak en de precieze inhoud ervan, zijn niet publiek bekend.
3. Voor het aantal vorderingen verwijst u naar het jaarverslag van het ministerie over 2010. Het grootste deel van de cijfers van de Unit Landelijke Interceptie (ULI) in het jaarverslag hebben betrekking op het aftappen van internet- en telefoonverbindingen. Het enige andere cijfer is het aantal van 24.012 "aanvragen op historische gegevens [zoals verkeersgegevens en

identificerende gegevens].” Het is niet duidelijk of de vorderingen bij aanbieders van veelgebruikte sociale netwerken, zoals Facebook en Google, hier ook onder vallen. Mocht het aantal vorderingen bij aanbieders van veelgebruikte sociale netwerken geen deel uitmaken van dit cijfer, dan bevat het jaarverslag niet de door mij gevorderde informatie, althans is niet duidelijk naar welke informatie in het jaarverslag u verwijst.

4. Mocht het genoemde cijfer wel betrekking hebben op het aantal vorderingen bij aanbieders van veelgebruikte sociale netwerkdiensten, dan is de beantwoording onvolledig voor wat betreft de periode. Ons verzoek heeft betrekking op alle verzoeken in 2009, 2010 en 2011. Het cijfer in het jaarverslag waar u naar verwijst, dat over 2010, heeft slechts betrekking op de laatste zes maanden. In het jaarverslag over 2009 ontbreekt het cijfer in zijn geheel en het jaarverslag van 2011 is nog niet gepubliceerd.
5. De beantwoording is ook onvolledig omdat dit cijfer geen betrekking heeft op vorderingen van “niet-historische” gegevens.
6. Bovendien is niet duidelijk of de cijfers die door het korps Limburg-Zuid zijn verstrekt deel uitmaken van het cijfer in het jaarverslag. U schrijft in uw beslissing dat cijfers over gegevensvorderingen door de ULI worden bekend gemaakt. Met haar besluit op het verzoek dat ik aan het korps Limburg-Zuid maakte het korps cijfers openbaar over het aantal vorderingen aan aanbieders van veelgebruikte sociale netwerken.
7. Het is bovendien niet duidelijk of het cijfer in het jaarverslag is beperkt tot de vorderingen die gedaan worden met het ULI als intermediair of dat ook de vorderingen die de korpsen zelfstandig doen hierbij gerekend worden. In de tweede paragraaf onder “Beoordeling” heeft u het over “cijfers over gegevensvorderingen” terwijl in de derde paragraaf gesproken wordt gesproken over “alle aanvragen die bij de ULI zijn binnengekomen.” De eerste zinsnede kan breed wordt uitgelegd, het tweede niet.
8. Door te verwijzen naar cijfers waarvan onduidelijk is wat ze precies inhouden heeft u niet voldaan mijn verzoek om documenten die iets zeggen over het aantal vorderingen.
9. Ik verzoek u dan ook beslissing te herzien, nader te motiveren en waar nodig nader toe te lichten en daartoe:
  - het document te verstrekken waarin de afspraak is vastgelegd dat de cijfers over gegevensvorderingen bij aanbieders van telecom- en internetfaciliteiten jaarlijks door de centrale tafaciliteit worden gemaakt aan de Minister van Veiligheid en Justitie [...],
  - een heldere definitie geven van het cijfer dat is opgenomen in het jaarverslag van het ministerie van Veiligheid en Justitie onder “aantal aanvragen op historische gegevens [zoals verkeersgegevens en identificerende gegevens]”, zodat in ieder geval duidelijk is welke vorderingen en welke aanbieders precies zijn opgenomen in het cijfer, en
  - alsnog alle documenten openbaar te maken die iets zeggen over het aantal vorderingen

gericht aan de aanbieders van veelgebruikte sociale netwerkdiensten op internet om gegevens van en/of over gebruikers.

Nadere specificatie aantallen vorderingen en soort gevorderde gegevens

10. In antwoord op mijn verzoek om documenten met gedetailleerde informatie met betrekking tot onder meer de soorten gevorderde gegevens weigert u informatie te verstrekken omdat dat het belang van opsporing zou schaden. U weigert een motivering voor deze beslissing te geven omdat ook deze motivering het belang van opsporing zou schaden.
11. Door het achterwege laten van een deugdelijke motivering schendt u een van de beginselen van behoorlijk bestuur. Dat beginsel vereist dat u uw besluit baseert op een deugdelijke motivering. Aan dit vereiste is niet voldaan omdat niet wordt toegelicht hoe het belang van opsporing en vervolging zich tegen het verstrekken van meer gedetailleerde informatie verzet.
12. Los van dit gebrek in de motivering is er geen enkel bewijs dat een meer gedetailleerde verstrekking van de gegevens het belang van de opsporing zal schaden. Dit geldt eens te meer omdat deze gegevens nu al gedeeltelijk openbaar zijn.

Zo maakte het korps Limburg-Zuid met haar beslissing op dit verzoek cijfers openbaar waarbij een opsplitsing is gemaakt naar (o.a.) de aanbieder van de dienst en de soort van de gegevens die werden gevorderd. Dit overzicht heeft betrekking op verzoeken in 2009, 2010 en 2011.

Ook publiceert het ministerie van Veiligheid en Justitie sinds enkele jaren een overzicht van het aantal vorderingen bij Nederlandse telefonie- en internetaanbieders om actuele identificerende gegevens. Dit overzicht van het Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT) is opgesplitst naar behoeftesteller en naar wetsgrond.¹

Sommige van de aanbieders publiceren zelf zulke gegevens. Google publiceert bijvoorbeeld elke zes maanden een Transparency Report. Daarin maakt zij inzichtelijk hoeveel vorderingen van opsporings- en inlichtingendiensten uit de hele wereld Google heeft ontvangen. Uit de gegevens blijkt dat in de tweede helft van 2010 de Nederlandse opsporings- en inlichtingendiensten 43 keer gegevens over gebruikers van diensten van Google heeft gevorderd. In het daarop volgende jaar zijn er 64 van zulke vorderingen gedaan.²

Behalve dat het niet duidelijk is hoe een meer gedetailleerde verstrekking het belang van opsporing kan schaden, worden dit soort gegevens, ook door politiekorpsen en het ministerie van Veiligheid en Justitie nu al openbaar gemaakt. Gezien het voorgaande is er dan ook geen reden om het publiceren in het belang van de opsporing en vervolging te weigeren.

---

1 <http://www.rijksoverheid.nl/bestanden/documenten-en-publicaties/jaarverslagen/2012/01/24/jaarverslag-2011-gebruik-cis/jaarverslag-2011-gebruik-cis-25-jan-2012.pdf>

2 http://www.google.com/transparencyreport/governmentrequests/NL/?t=USER_DATA_REQUEST&by=PRODUCT

13. Ik verzoek u dan ook beslissing te herzien, nader te motiveren en waar nodig nader toe te lichten en daartoe alsnog alle documenten openbaar te maken die iets zeggen over het aantal vorderingen gericht aan de aanbieders van veelgebruikte sociale netwerkdiensten op internet om gegevens van en/of over gebruikers, ook als deze documenten meer gedetailleerd zijn.

Wettelijke grondslag vordering en toestemming OvJ of RC

14. In uw beslissing op mijn verzoek om documenten met betrekking op de toegepaste wettelijke grondslag van de vordering en het aantal keer dat voor deze vorderingen de toestemming van een Officier van Justitie of Rechter-Commissaris is gevraagd, verwijst u naar het Wetboek van Strafrecht.
15. Uit uw antwoord is niet af te leiden:
- in welke mate een bepaalde rechtsgrondslag wordt ingezet,
  - of er niet ook verzoeken zijn die abusievelijk zijn gebaseerd op andere grondslagen, en
  - of er, waar vereist, inderdaad toestemming is verkregen.

De mate van gebruik van een bepaalde rechtsgrondslag is een belangrijk gegeven, omdat niet elke grondslag dezelfde mate van inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene met zich meebrengt. Door deze vragen in algemene termen te beantwoorden is ook geen controle mogelijk op eventuele onvolkomenheden in de procedure.

16. Ik verzoek u dan ook beslissing te herzien, nader te motiveren en waar nodig nader toe te lichten en daartoe:
- alsnog alle documenten openbaar te maken die iets zeggen over de rechtsgrond waarop de vorderingen zijn gebaseerd, en
  - alsnog alle documenten openbaar te maken die iets zeggen over het aantal keer dat de goedkeuring van de Officier van Justitie en/of de Rechter-Commissaris voor dergelijke vorderingen is verkregen.

Weigering beantwoording vordering door aanbieder

17. Ten aanzien van het verzoek om documenten te verstrekken die iets zeggen over de weigering om de vordering om gegevens te beantwoorden, stelt u i) niet over deze informatie te beschikken en ii) dat er bij vorderingen geen sprake kan zijn van vrijblijvendheid.
18. De aanbieders van diensten op het internet zijn verplicht de persoonsgegevens van klanten te beschermen. De aanbieders hebben dan ook de verantwoordelijkheid om verzoeken te toetsen. Bij zo'n toetsing wordt beoordeeld of het bevel bevoegd gegeven is en of de vordering ook in overeenstemming is met de grond van het artikel. Dat er in de praktijk op deze manier invulling wordt gegeven aan die verantwoordelijkheid, wordt bevestigd door KPN.³

³ <https://rejo.zenger.nl/files/20100823-brief-van-kpn-bespreking-20100818.pdf>

19. Dat deze controle ook wel eens leidt tot een weigering om opvolging te geven aan een bevel blijkt uit het Google Transparency Report. In de eerste helft van 2011 heeft Google in slechts 48 procent van gevallen “geheel of gedeeltelijk voldaan heeft” aan het verzoek.⁴ De begeleidende tekst suggereert dat het lage aantal te verklaren is doordat de vorderingen niet in overeenstemming waren met de letter en de geest van de wet.⁵
20. Ik verzoek u dan ook beslissing te herzien, nader te motiveren en waar nodig nader toe te lichten en daartoe alsnog alle documenten openbaar te maken die iets zeggen over het aantal keer dat aanbieders hebben geweigerd aan de vordering te voldoen.

Algemeen

Mocht u documenten geheel of gedeeltelijk weigeren openbaar te maken, verzoek ik u om een volledige inventarisatie hiervan. Ik verzoek u verder elke weigering deugdelijk te motiveren.

Hoogachtend,

Rejo Zenger

---

⁴ http://www.google.com/transparencyreport/governmentrequests/NL/?t=USER_DATA_REQUEST&by=REASON

⁵ “The statistics here reflect the number of law enforcement agency requests for information we receive at Google and YouTube [and] the percentage of requests that we comply with (in whole or in part) [...]. We review each request to make sure that it complies with both the spirit and the letter of the law, and we may refuse to produce information or try to narrow the request in some cases.”